

AVANSKOLAN

FÖRSKOLEKLASS, ÅK 1-6 SAMT FRITIDSHEMMET.

Avanskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

ÄGAREN

2014 - 2015

Innehållsförteckning

	Sid
1. Verksamheten	2
2. Utvärdering av den föregående planen	2
3. Vision	2
4. Regelverk	2
5. Förankring av vår plan	3
6. Främjande arbete	3
7.1 Kartläggning	3
7.2 Analys av kartläggningen av inne och utemiljön	4
7.3 Mål utifrån vår kartläggning	4
8. Förebyggande arbete	5
9. Uppföljning och utvärdering av våra mål	5
10. Åtgärdande arbete	5
11. Referenslista	7
12.1 Bilaga 1	8
12.2 Bilaga 2	10
12.3 Bilaga 3	11

Namn på dokumentet

Avanskolans och Avanskolans fritidshems plan mot diskriminering och kränkande behandling

2013-2014

Verksamheten

Vi är en F-6 skola med fritidshem där det i år går 96 elever på skolan.

Utvärdering av den föregående planen

Vi har i år valt att till stor del göra om vår plan eftersom den förra behövde förändras. Den här planen kommer vi att utvärdera vt-14.

Vision

- Alla på vår skola ska känna sig trygga och trivas i skolan.
- Alla har ett språkbruk som inte kränker eller nedvärderar någon.
- Alla på vår skola ska få förutsättningen att känna sig lyckad i skolan.
- Att främja jämställdhet, jämlikhet och allas lika värde.

Regelverk

Planen bygger på:

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)

Planen omfattar arbetet mot:

- Diskriminering
- Trakasserier
- Kränkande behandling

Diskriminering

Diskriminering är direkt kopplat till de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Diskriminering handlar om någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det rektorn eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering av elever. *Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. (Se bilaga 1)*

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara kopplad till diskrimineringsgrunderna, kränker en elevs värdighet.

Detta kan vara:

- Fysiska (t ex att bli utsatt för slag eller knuffar, andra förstör dina saker)
- Verbala (t ex att bli hotad, förlöjligad eller bli utsatt för kränkande ord)
- Psykosociala (t ex utfrysning, ryktesspridning, viskningar, menande blickar, suckar och gester)
- Text – och bildburna (t ex klotter, lappar, e-post, sms, mms, blogg, chatt med nedsättande kommentarer.)

Förankring av vår plan

I början av varje läsår görs elever delaktiga och föräldrar informeras via mail och på föräldramötet om skolans plan. Planen kommer även att finnas på hemsidan.

Främjande arbete:

Riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning.

- I början av höstterminen går vi igenom diskrimineringsgrunderna i varje klass och på föräldramötet.
- Elevvårdsfrågor prioriteras vid arbetslagsträffar.
- Lsåret startas kring ett gemensamt tema kring vänskap.
- Gemensamma positiva aktiviteter för hela skolan tillsammans t.ex. utflykter, fadderverksamhet, temadagar, Lucia, elevens val mm.
- Gemensamma trivselregler för skola och fritids förankras för elever och föräldrar vid läsårets början.
- Kontinuerliga samtal i klassrummen och på fritids om trivsel, hur vi bemöter varandra och respekt för varandras olikheter.
- Samverkan som underlättar studieövergångar för att eleverna ska känna sig trygga i den nya grupp de ska börja i.
- Det finns alltid någon vuxen ute bland eleverna under utevistelse och raster
- Uppföljning och utvärdering via utvecklingssamtal och enkäter.
- Vi har kontinuerligt klassråd, elevråd och inflytanderåd.
- Pedagoger kompetensutvecklas.
- Diskrimineringsgrunder tas upp på klassråd, elevråd och arbetsplatsträffar.
- Kritisk granskning av våra normer kontinuerligt under arbete i personalrum och klassrum. Vad har vi för normer och varför?

Kartläggning

Vi kartlägger skolmiljön för att se vilka riskområden vi behöver arbeta med.

Kartläggningsmetoder:

- Enkäter
  - Inför utvecklingssamtalen
  - Kommunens digitala trygghetsenkät
  - Rektorns trivselenkät
- Incidentrapporter

- Vi dokumenterar incidenter av trakasserier och kränkande behandling, fysisk och psykisk. Incidentrapporterna går sedan igenom varje månad när elevhälsoteamet träffas.
- Planerade samtal
  - Elevkonferens med rektor, mentor, specialpedagog, skolsköterska och kurator träffas en gång per termin och går igenom elevernas skol, hälsosituation.
  - Elevhälsoteamet (EHT) med rektor, specialpedagog, skolsköterska och kurator träffas 3 gånger per termin för att diskutera elever i behov av särskilt stöd.
  - Hälsosamtal utförs av skolsköterskan med f-klass, år 2 och 4.
  - Utvecklingssamtal med mentor, elev och vårdnadshavare 1 gång per termin.
- Muntlig kartläggning:
  - Kartläggning av riskområden för inne- och utemiljö. Dessa har gjorts via enskilda intervjuer under lektionstid med alla barn på skolan. (se bilaga 2). Efter analys av kartläggningen så har eleverna själva fått komma med förslag en lektion på lösningar på problem som uppkommit.

Analys av kartläggningen av inne och utemiljön.

Efter sammanställning av elevintervjuer har det framkommit att skolan upplevs som en trygg plats. Det framkommer dock att det finns enskilda platser som skapar otrygghet.

Ute:

- Buss- och taxikön upplevs som en otrygg plats, pga bråk och slagsmål. Det samma upplever elever när de sitter på bussen och i taxin. Vad kan vi göra åt det?
- Kullen upplevs som ett ställe där det kan hända olyckor. Vad kan vi göra för att förhindra olyckor?
- Vissa delar av skolgården upplevs som en otrevlig plats att vara och leka på. Bråk, slagsmål och snöbollkrig förekommer. Hur ska vi lärare tillsammans med elevena göra skolgården till en säkrare och roligare uteplats?

Inne:

- Toaletterna upplevs som ofräscha. Det finns exemplar på att barn håller sig hela dagen. Hur hjälps vi åt med det?
- I kapprummet upplevs det som en otrygg plats vid av/på klädning, eftersom det förekommer bråk, slagsmål och hårda ord. Vad kan vi göra åt detta?
- Matsalen upplevs som smutsig, grisig. Mat på bord, stolar och golv. Vad kan vi göra för att hålla matsalen ren/städat?
- På badet stänker vissa elever vatten i ansiktet på andra och det känns jobbigt. Vad ska vi göra åt det?
- Det finns elever på skolan som känner sig rädda i korridoren, eftersom det är många som springer, knuffar på andra och retar varandra. Vad ska vi göra åt det?

Annat som framkommit under intervjuerna och enkäterna

- Några elever känner sig illa behandlade genom att de blir utsatta för elaka, nedvärderande kommentarer. En del elever är rädda för andra elever. Hur får vi en skola där alla känner sig trygga?

Mål utifrån vår kartläggning

Att alla elever visar respekt för varandra genom att:

- Följa gemensamma regler.
- Ha ett positivt förhållningssätt och språkbruk mot varandra.

Förebyggande arbete

Utgår ifrån konkreta problem som har upptäckts i årets kartläggning.

Utifrån pedagogers, föräldrars och elevers förslag (bilaga 3) gör vi så här:

- Alla elever hjälps åt för att följa de regler som finns på skolan och för olika aktiviteter. För att underlätta det så skriver klassrådet tillsammans med pedagoger ihop regler för olika aktiviteter.
- All personal ingriper vid otrevligt språk och vid konflikter.
- Stänga kullen när det är mycket halkigt på vinteren. Följa de regler som finns och hjälpas åt att påminna varandra om dem.
- Eleverna försöker själva ta ansvar för sitt eget agerande. Elevrådsrepresentanterna beslutar kring regler och skriver ner dem. Personalen hjälper eleverna att komma ihåg regler, samtidigt som personalen rör sig på hela skolgården under rasterna.
- Elever hjälps åt att göra toaletterna inbjudande och trevliga att gå in till genom att:
  1. Spola efter dig.
  2. Slänga papper i papperskorgen eller toaletten.
  3. Tvätta händerna.
  4. Kolla att toaletten är fräsch när du går därifrån.
  5. Toalettregler uppsatta på toaletten.
- Det ska finnas personal i kapprummet vid av/på klädning.
- Personal och elever sätter tillsammans ihop regler för matsalen.
  1. Kontrollerar bordet och golvet innan de går därifrån.
  2. Städar undan sin tallrik, bestick, glas och skräp.
  3. Ställer tillbaka stolen intill bordet.
- Alla följer reglerna på badhuset. All personal ingriper vid otrevligt språk och konflikter.
- All personal hjälps åt att se till att inga elever befinner sig i korridoren, om de inte sitter och arbetar med skolarbete. I så fall ska det finnas personal i närheten.
- Föräldrar ansvarar för sina barn genom att samtala om hur de behandlar andra.
- Personal samtalar kring regler och likabehandling, så det blir tydligt. De ser till att regler följs och kontaktar hemmet vid behov.

Uppföljning och utvärdering av våra mål

I slutet av det här läsåret följer vi upp vårt förebyggande arbete med eleverna på skolan.

Pedagoger utvärderar om åtgärder som vidtagits haft effekt.

Åtgärdande arbete

Rutiner för hur skolan agerar när en elev kan ha utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Åtgärder då trakasserier eller kränkningar kan ha förekommit

1. Berörd personal pratar enskilt med den utsatte. På samma sätt hålls enskilt samtal med den eller de som kränkt. (samtalen dokumenteras av berörd personal, undertecknas av rektorn som därefter sparar kopia av dokumentet i en pärm inlåst i rektorns rum.)
2. Den som fått kännedom om att trakasserier eller kränkande behandling förekommer informerar all personal.
3. Pedagog avgör, utifrån enskilt fall, om trygghetsteamet behöver kopplas in.

Vid fortsatt utredning

4. Osis-rapport (kränkningar, olycksfall och skador i skolan) skrivs och skickas in.
5. Trygghetsteamet kopplas in.
6. Berörda föräldrar kontaktas så snart trakasserier eller kränkande behandling konstaterats. Pedagogerna presenterar en handlingsplan. I handlingsplanen ska finnas en tidsplan.
7. Personal från Elevhälsan deltar aktivt i arbetet vid behov.
8. Uppföljande samtal med inblandade elever.
9. Handlingsplanen utvärderas. Mentorn informerar löpande all personal.
10. Fortsätter kränkningarna kallar rektor till EHT (elevhälsoteam). Uppföljning sker.
11. Rektor och specialpedagog har ett samtal med berörd elev.
12. Möte med berörda elevers föräldrar, rektor och pedagog. Om eleverna ska medverka bedöms från fall till fall.
13. Rektor och mentor ansvarar för att uppföljning sker så länge behoven kvarstår.

Om Personal kränker elev

1. Rektor informeras av berörd elev eller annan person som uppmärksammat eller fått kännedom om situation.
2. Rektorn utreder skyndsamt, dokumenterar och rapporterar ärendet till huvudman.
3. Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som misstänks ha utsatt någon för diskriminering, trakasserier och eller kränkande behandling. Rektor dokumenterar.
4. Vårdnadshavare informeras av rektor om samtalet.
5. Enskilda uppföljningssamtal hålls av rektor med de inblandade inom 2 veckor.
6. Om situationen inte förbättrats vidtar rektorn disciplinära åtgärder enligt lagen om anställningsskydd, LAS.

Om elev kränker personal

1. Rektor informeras av berörd person eller annan som uppmärksammat eller fått kännedom om situationen.
2. Rektorn utreder situationen skyndsamt, dokumenterar och rapporterar ärendet till huvudman.
3. Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som misstänks ha utsatt någon för diskriminering, trakasserier och eller kränkande behandling. Rektor dokumenterar.
4. Vårdnadshavare informeras av rektor om samtalet.
5. Enskilda uppföljningssamtal hålls av rektor med de inblandade inom 2 veckor.

Referenslista

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)
- DO(2012) Lika rättigheter i skolan – handledning
- Skolverkets allmänna råd (2012) Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling
- <http://www.do.se/Diskriminerad/Diskrimineringsgrunderna/>

Bilaga 1

Kön

Om du har blivit diskriminerad av skäl som har samband med kön kan du anmäla detta. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsidentitet eller könsuttryck

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med *könsöverskridande identitet eller uttryck* är förbjuden. Med det menas personer med en könsidentitet eller ett könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen, exempelvis transvestiter eller intersexuella.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen *könsidentitet eller könsuttryck*. Alla människor har könsidentitet och könsuttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller könsuttryck menar Diskrimineringsombudsmannen en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt lagen en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering – samer, romer, personer med svensk, somalisk, bosnisk etnisk tillhörighet och så vidare. Den etniska tillhörigheten bygger på självidentifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Alla som har en religion eller en annan trosuppfattning omfattas av skyddet mot diskriminering, exempelvis muslimer, kristna, buddister och ateister.

Funktionsnedsättning

I diskrimineringslagen står att diskriminering som har samband med *funktionshinder* är förbjuden. Med det menas enligt lagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppet *funktionsnedsättning*. Funktionsnedsättning beskriver nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. Diskrimineringsombudsmannen anser att ett funktionshinder snarare är något som uppstår i en miljö som ställer upp hinder för personer med funktionsnedsättning.

Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse för lagens skydd mot diskriminering. Du är alltså även skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Homosexuella, heterosexuella och bisexuella kan anmäla diskriminering som har samband med sexuell läggning.

Ålder

Med ålder menas enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder, kan anmäla diskriminering som har samband med ålder.

Bilaga 2

Frågor till kartläggningen av miljön på skolgården

1. Är det någonstans du inte tycker om att vara?

I så fall varför?

När under dagen händer det?

Är vuxna närvarande?

2. Var i skolan har du sett andra bli illa behandlade?

På vilket sätt händer det?

När under dagen brukar det hända?

Är vuxna närvarande?

3. Finns det någon annan plats som du känner dig otrygg på? T ex idrotten, bussen, badet m.m.

På vilket sätt händer det?

När under dagen brukar det hända?

Är vuxna närvarande?

Bilaga 3

Förebyggande arbete utifrån elevernas egna förslag:

TOALETTERNA

6. Spola efter dig.
7. Släng papper i papperskorgen eller toaletten.
8. Tvätta händerna.
9. Kolla att toaletten är fräsch när du går därifrån.
10. Toalettregler uppsatta på toaletten.

ANNAT SOM FRAMKOMMIT

- Säg till någon vuxen om du hör/ser att någon blir orättvist behandlad.
- Om man ser att någon är dum, säg ifrån.
- Alla får vara med, ingen ska känna sig utanför
- Be om ursäkt om du märker att någon blir ledsen
- Håll igen med kommentarerna
- Skämta med dem du vet att du kan skämta med
- Kompisvakter på rasten

Förebyggande arbete utifrån föräldrarnas egna förslag

- Föräldrar pratar regelbundet hemma med sitt/sina barn om hur man bemöter varandra och hur man uppför sig.
- Värdegrunden måste, i botten, komma från föräldrarna.
- Eleverna kan pynta toaletterna för att göra det mysigt och trivsamt. En miljö som är tilltalande vill man behålla likadan.